

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona, negyedévre 1 frt — 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felolvas szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonoshoz. Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyilv. sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Műkedvelők köre.

Városunkban, ahol ugyan bővíben vagyunk az efféléknek, megint új egyesület van alakulóban; de ezuttal olyan, amely csupán névre új, czéljában ellenben régi irányt akar kitűzni.

Régiük helyébe lépne ez a megalakítandó egyesület, hogy egyrészt a szunnyadozó erőket fölébresztsze és a tett mezején egyesítse; másrészt pedig azért is, hogy régi jobb hírünket visszaállítsa és ne látszassunk álomba merülteknek, mikor mások, még a jó falusiak is annyira éberek és mozgákonyak.

Ugyan, miben is áll hát a dolog?

Köszegnek azelőtt volt két jóhírű közművelődési egyesülete, melyet azonban eltemetett az emberek közönye. Szép csendesen hagyták elaludni a zene-egyesületet és a dalos-egyesületet. Pedig mindkettő nemes, szép feladatot teljesített. A zene-egyesület, 1840-ben megalapítva, gyermekeinknek alkalmat nyújtott a zenében való előképzés megszerzéséhez, a nagyoknak pedig sokoldalú zenei műveltetet. Egy sereg köszegi ifju — a mostani polgármester is — ennek az egyesületnek köszöni a zenében elért tökéletességének alapját; akárhány zeneértő és laikus gondol élvezettel vissza az egyesület által nyújtott nemes szórakozások sokféle variációira. És ezt az egyesületet mégis hagyták elveszni, élote 48. évében, 1888-ban a másvilágra küldték.

A másik, majdnem hasonló czélú egyesület, a *Konkordia*, 1862-ben látott napvilágot s éveken át nagyban hozzájárult a társas együttlét élén-

kitésére, a kedélyek felvillanyozására; szerzett szórakozást, rendezett multságokat, ugynevezett dalos estéket; egyszóval: üdvös kelléknek bizonyult a mindennapi életben, míg erejének teljében volt. De jött idő, a melyben kórággyra került ez is. Szervezetében megromlott, elgyengült és hosszú, kínos vergődés után kiadá lelkét ez is. A kettős sirdombnál az ember most töpreng a mulandóságon, eszébe jut, hogy mi minden nem veszett el így.

Sok egyebet is keservesen megteremtettek az elődök s mi pusztulni engedjük. Ne is tagadjuk: társadalmi zilált viszonyaink okozói a visszaesésnek, a különböző téren való legazdálkodásnak. Nem vagyunk ma egyek, mikor teremteni kell; nem állunk össze tömör sorba, mikor a meglevőt védeni, tartani kell. Érdekösszeütközések, összeférhetetlenség, irigység, zsugoriság, tehetetlenség, vallási türelmetlenség állják útját e jobb sorsra érdemes város fejlődésének, felvirágzásának. Csak csekély a száma a jobb gondolkozásuaknak, akik félretesznek mindent, amikor arról van szó, hogy forgatni kell a földet, vetni a jó magot és gyomlálni a gatz. Hanem annál nagyobb azoknak a száma, a kik a rossz termés fölött sópáncodnak, jajgatnak, bár a kapát nem forgatták a kezükben, nem járultak semmiben sem ahhoz, a mi a kenyér megszerzéséhez szükséges. Hát azokról mit szóljunk, akik a sötét háttérben leselkednek és elszokolnak, ha jól megy valami, előrukkolnak azonban és tapsolnak, ha útvesztőbe jut valamely jobb sorsra érdemes városi dolog? Ezeknek az árulók-
nak sem vagyunk híjában. Ezeknek a lelkén sok

szárad! Vajjon fenntartjuk-e majd ezek szerepüket most megint, a mikor arról lesz szó, hogy egy közhasznú egyesületet létesítsünk . . . !?

Várjuk a jobbat. Bizzunk az egyszer, sőt mindenkoron, minden köszegi lakos jobb gondolkozásában, őszinte törekvésében. Bizzunk mindenki közreműködésében, mikor létesíteni, fenntartani kell a jobb intézményeket. Ilyen szükséges, üdvös valami az ének és zene istápolása, művelése és terjesztése, mit két megszünt egyesület évtizedeken át megeselekedett, de az utóbbi időben nem teljesíthetett. Örökségét azonban átveszi, amazok czélját tüzi ki a most alakuló műkedvelők köre. Támogassuk ezt az egyesületet s üssük helyre a mulasztottakat.

A vármegyei közigazgatása.

Meg mindig nem tudjuk, mi lesz a vármegyei közigazgatásával: megfogja-e oldani a kormány a kérdést rövid időn? Kijelöli-e az államosítást legalább a jövő ülésszak legelső teendői közé?

Ugy vagyunk ezzel a kérdéssel, hogy a halasztgatás által olyan égetővé vált, hogy államférfiaink nem mernek hozzáfogni az elintézéséhez, mert a kezüket féltik. Az igaz, hogy a tárcájukba is kerülhet.

Ne felejtjük az alig négy év előtt történeteket, a Szapáry-fele több száz szakaszból álló törvényjavaslat hosszú és eredmény nélküli tárgyalásait, melyek a becsület megmentésére ugy vezethettek, hogy Szapáry a több százból az elfogadott egy mellé, még egy paragrafust csinált. Világos, hogy a többség akarata megtört ekkor a kisebbség ellenállásán.

De az is világos, hogy ez a kétszakaszos törvény nem törvény. Avagy van-e oly bolond ember, ki merné állítani, hogy egy kétszakaszos törvényből kifolyólag közigazgatásunkat rendezni és államosítani lehet.

TÁRCZA.

Ködben.

— Rajz. —

Írta: SOMLYÓ SÁNDOR.

Mikor a vendéglők és kávéházak előtt a zölddel és virágokkal díszített ezítra vaskerítést pusztítani kezdik és onnan a szép napokon oly élvezetes szórakozást nyújtó pihenőül szolgált vasasztalok, a jövő virágfakadásig a lomtarba kerülnek, már rég alkalmatlan vendégünk a rideg, morózus ősz, mely az említett kedvtelésnek kiemeltlen megrontója. Komor, nehéz felhőfátyol borítja az imént oly bájosan mosolygó ég arcát, jelezvén vele az örök onyészot bus elégiáját.

Már tegnap óta kiállhatatlan indolentiával prüszköl az ég, sűrű parányi cseppeket szítálva a szemünkbe; lehetőleg menekülünk is az ólmos, nedves levegő elől. Az esernyősáison beköszöntésével azok, a kik eddig mint a terrasse-ok elmaradhatlan alakjai, eme rácsos keretek mögül gyönyörködtek az ide s tova lebegő, változatos, tarka élőképben, most egy ajtóval beljebb, az ablakon keresztül szemlélgetik a természet gyászos fátyolát, a mulandóságuk eme leghívebb symbolumát.

Erősen csapkodja a csipős szél a szemembe a szűrődő cseppeket. Hanem azért csak konokul folytatom szokott sétámat az Andrassy-út elejétől a „Abbazi-ig”. Szörnyen unalmas! Mintha a halál irtó kaszája végezte volna itt barbár munkáját: alig kerül elélem egyik két beburkolt mozgó valaki. A régi, megszokott alakok közül egyik-másik. Blasirt tekintettel vetnek kurta pillantást a szemközti jövőre s az ismerősök szinte kellellenül köszöntik egymást, míg az itt-ott feltűnő, maskor

oly bódítón diszkrét eleganciával mosolygó, ragyogó arcú szeppek, kivéve azokat, a kiknek mosolygni föltétlen hivatásuk, most hidegen sietve igyekeznek utjukon előre eseruyósátruk alatt.

Tízre int az idő. Az ég cseppei mind sűrűbbek, nehezebbek. Erősen esik. Befordulok a kávéházba és letelepszem közvetlenül az ablakhoz. Fásultan mormogom a pinczérnek, hogy „kapuczinert!”

Az asztal másik végében egy marcona arcú, rendetlen bujászu, nem épen elegáns külsejű, 30—35 évesnek látszó férfi ült egy palack sör mellett könyökölve, a melyet már részben elfogyasztott és mereven, buskomor tekintettel bámészkodott az utcára. Érdekes alak volt, elnéztem egy darabig, aztán én is nekikönyögöltem a hideg márványasztalnak és néztem a sötét semmit. Egy-egy női ruhába bujtatott kígyó kaczerán vigyorgott be az ablakon. Arculatján vastag festékmáz takarta el a szégyent. Szánakozással gondoltam utána, mint a legkeserűbb kenyérért küzdő legszerencsétlenebb teremtményre.

Még egy télikabátos, éltes seladou tünt elő a közlelől s rajta felejtettem a szememet, a mig az ablak előtt számított lépésben elballagott.

Ezután a szürke sötétséget az átelleni gázlámpa fényén kívül sokáig mi sem zavarta meg.

Lelkemet kéjesen járta át az a melankolikus kávéházi zümmögés, a melybe a billardgolyók harmonikus, szapora csattogása vegyült. Gondolataim összekuszálva kóvályogtak agyamban, majd messze-messze jártak . . . képzeletem odavitt abba a csendes dunántuli falucskába, a melyben egy sárga házacska rojtj magában legdrágább kincsemet, üdvösségemet . . . Ott ülök mellette, puha kacsóját kezemben szorítom, szenvedélyes hővvel emelem ajkaimhoz . . . Eh! Erőset csapódott az ajtó: egy haragos ur szaporította a kávéház népességét. Gondolatom

fonala megszakadt. Pedig oly élénken ragadt magával mámorító képzeletem az egyedüli boldogság honába! Boldogság! Oh, búbajos szép virág! Mi kár, hogy tiszta földedet mihamar a konkoly, a gaz gyom lepi el, magasbra növe melletted és ugy körülforog, hogy illatot nem árasztatsz többé a gondos szivekre, a melyek édes érzelmekkel ültetének, szerelimmal gondozának és elhervadva, elfonnyadva hullsz a többi gyom közé . . . Elkárhozol! S miért, oh szép virág? Mert kelyhedben hordod az őnzés konkolyhintő, bujatermőkeny magvát! . . .

Sötét morogásomból lassu, ezüstcsongésú, esdő hang rezzentott fel: „gyufit tesszöt!”

Megfordulok s egy alig 5—6 esztendőös lánykát látok magam előtt, derékon vékony kendőfoszlánnyal átkötve. Kis ruhácskája alig állt egyeből, mint egy nagyon kurta szoknya, meg egy alakatlan vastagabb női kabátból. Czipőjét csoszogva huzta, nehogy nagy voltánál fogva leessék lábcskájáról. Arcát orrát vérpírosra csipete a hideg szél; kis keze remegve nyújtá felém az eladásra szánt gyufát és nedves szemei szivet facsaró esdekléssel meredtek reám. Közlelőbb vontam magamhoz a kis boldogtalant.

— Honnan jöttél ide, kicsikém?
— A liget felől.
— Ott laktok?
— Igen.
— Magad jöttél?
— Nem, Imrével, feleli, kimutatva az ablakon.
Csakugyan egy 7—8 éves tiúcska állt a lámpa-oszlop mellett.
— Testvéred?
— Igen.
— Hát szabad ily késő estig hazulról elmaradnotok?
— Anyánk azt mondja, hogy ha miud a gyufát el

